افق حوزه

• سال بیست و سوم
• شماره ۸۳۱
• دوشنبه ۱۵ بهمن ۱۴۰۳
• ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

Ofogh-e Hawzah Weekly

• صاحب امتیاز: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه
• مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه: رضا رستمی
• سردبیر: رمضانعلی عزیزی • با همکاری هیأت تحریریه
• تلفن: ۳۲۹۰۰۵۳۸ • نمابر: ۳۲۹۰۱۵۲۳
• صندوق پستی: ۳۷۱۸۵/۴۳۸۱
• نشانی: قم، بلوار جمهوری اسلامی، کوچه ۲، پلاک ۱۵
• پایگاه اینترنتی: www.ofoghhawzah.ir
• پست الکترونیک: info@ofoghhawzah.ir
• کارشناس فنی چاپ: مصطفی اویسی • چاپ: صمیم ۶۵۵۸۶۸۰۱ (۰۲۱)

در محضر نور

امیرالمؤمنین حضرت علی علیه‌السلام

وَالَّذِي نَفْسُ عَلِيٍّ بِيَدِهِ إِنَّهُ مَا مِنْ عَبْدٍ إِلَّا وَجَمِيعَ مَا يَجْرِي عَلَيْهِ مِنْ خَيْرٍ وَشَرٍّ مَقْسُومٌ لَهُ فِي لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ إِلَى آخِرِ السَّنَةِ فِي مِثْلِ تِلْكَ اللَّيْلَةِ الْمُقْبِلَةِ وَمَا مِنْ عَبْدٍ يُحْيِيهَا وَيَدْعُو بِدُعَاءِ الْخِضْرِ إِلَّا أُجِيبَ (لَهُ).

سوگند به کسی که جان علی در دست اوست، هیچ بنده‌ای نیست مگر این که جمیع خیر و شر برای او در این شب (نیمه شعبان)، تا همان شب آینده مقسوم است و هر بنده‌ای که این شب را احیاء کند و دعای خضر علیه‌السلام را بخواند، دعای او به اجابت می‌رسد.

إقبال الأعمال، ص ۷۰۷

آیت‌الله العظمی نوری‌همدانی در پیامی به همایش بین‌المللی «هوش مصنوعی و تمدن آینده» خواستار شدند

ضرورت همسویی فناوری هوش مصنوعی با حاکمیت توحید و نفی طاغوت

دانش و فناوری‌های مرتبط با هوش مصنوعی بشری، ابزاری است که می‌تواند تصرفات انسان را در طبیعت، عمیق‌تر، گسترده‌تر و سریع‌تر سازد. از این‌رو، غفلت از این فناوری، مخصوصاً با توجه به نقش‌آفرینی حاکمان خودخوانده جهان برای استفاده از آن در استثمار بیشتر کشورها، تبعات سنگینی به‌بار خواهد آورد.
همایش بین‌المللی «هوش مصنوعی و تمدن آینده» با پیام حضرت آیت‌الله نوری همدانی و سخنرانی آیت‌الله اراکی عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه، در سالن همایش‌های بین‌المللی صداوسیما برگزار شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله اعرافی هم در به گزارش خبرگزاری حوزه، متن پیام حضرت آیت‌الله نوری همدانی به همایش بین‌المللی هوش مصنوعی و تمدن آینده به این شرح است:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِنا وَنَبِيِّنَا أَبِي‌الْقَاسِمِ المصطفى مُحَمَّد وَعَلَى أهلِ بَيتِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ سيَّما بَقِيَّةَ‌اللهِ فِي الأَرْضِينَ.

با سلام و تحیت به آن مجمع محترم که با حضور شخصیت‌ها و اندیشمندان گرامی در حال برگزاری است. خداوند متعال را شاکرم که توفیق عنایت فرمود تا مطلبی را به این جلسه باشکوه ارسال نمایم.

غایت دین مبین اسلام، رساندن انسان به مقام عبودیت خداوند است و «اَلْعُبودِيَّةُ جَوْهَرَةٌ كُنْهُهَا الرُّبوبِيَّةُ»؛ اگر انسان عبد خدا باشد، تمام تصرفاتش در زمین و آسمان، رنگ و بوی خدایی می‌گیرد ﴿صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ﴾.

هر چقدر تصرفات انسان در طبیعت، خدایی‌تر باشد ماندگارتر و پایدارتر خواهد بود و انسان‌ها را بیشتر به سعادت مطلوب و حقیقی نزدیک می‌کند. ابزارها و فناوری‌ها نیز اگر با این نیت، تولید و در این جهت به خدمت گرفته شوند، تقدس یافته و مبارک می‌گردند.

دانش و فناوری‌های مرتبط با هوش مصنوع بشری، ابزاری است که می‌تواند تصرفات انسان را در طبیعت، عمیق‌تر، گسترده‌تر و سریع‌تر سازد. از این‌رو، غفلت از این فناوری، مخصوصاً با توجه به نقش‌آفرینی حاکمان خودخوانده جهان برای استفاده از آن در استثمار بیشتر کشورها، تبعات سنگینی به‌بار خواهد آورد.

سخن بزرگان

امام خمینی قدس‌سره

در چنین روز فرخنده‌ای-۲۲ بهمن- حق بر باطل و جنود رحمانی بر اولیای شیطان و حزب‌الله بر طاغوت و طاغوتیان غلبه نمود و حکومت عدل اسلامی مستقر گردید و دست انتقام حق از آستین ملت رزمنده ایران بیرون آمد و نصرت اعجازآمیز اسلام بر کفر تحقق یافت. در چنین روز مسعودی، همبستگی قشرهای ملت دلیر روزافزون و ارتش و سایر قوای انتظامی وفاداری خود را به اسلام و ایران نشان دادند و میهن خود را از شرّ طاغوت‌های زمان که در رأس آنان دولت آمریکاست رهایی بخشیدند.

صحیفه امام قدس‌سره، ج۱۲، ص۱۴۶

گفتمان مقدس انقلاب اسلامی که با رهبری امام خمینی قدس‌سره و فداکاری مردم بزرگ ایران اسلامی در بهمن ۵۷ به پیروزی رسید و امروز با هدایت و رهبری حکیمانه حضرت آیت‌الله خامنه‌ای «حفظه‌الله» گام دوم خود را برای نیل به تمدن نوین اسلامی می‌پیماید و با پیروزی‌های محور مقاومت در مقابل قدرت‌های قلدر، در قلوب مستضعفان و آزاداندیشان جهان نفوذ کرده است، با وجود شما جوانان و مدیران متعهد و متخصص، ظرفیت آن را دارد که در میان ده کشور برتر جهان در این فناوری قرار گیرد تا بتواند، با قدرت ایمان، این فناوری را از انحصار طاغوت خارج سازد و در خدمت حیات طیبه قرار دهد.

گستره وسیع کاربرد این فناوری در سطوح مختلف علمی، صنعتی، نظامی، امور جاری زندگی، بازار و اقتصاد، شهرسازی، تعلیم و تربیت، پزشکی و حکمرانی، زمانی می‌تواند فرصت تلقی شود که جهت‌گیری آن همسو با پیام بعثت پیامبر اسلام صلی‌الله‌علیه‌وآله، با محوریت توحید و در بستر نفی طاغوت و ایمان به الله باشد.

همکاری و همسویی حوزه‌های علمیه و دانشگاه‌ها و نیز بسترسازی مناسب دولت شهید رئیسی عزیز و حمایت‌های مضاعف رئیس‌جمهور محترم، نوید آینده‌ای خوش و درخشان برای ایران اسلامی دارد.

امید است با همت شما بزرگواران، راه شهیدان جهاد علم و فناوری ادامه یافته و به‌غایت نهایی خود که همانا ظهور حاکمیت عدل امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف است، متصل گردد.

در پایان، ضمن قدرشناسی از همه دست‌اندرکاران این همایش باشکوه، خصوصاً مجموعه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، توفیق همگان را از خداوند متعال خواستارم.

• سرمایه‌گذاری و استفاده از هوش مصنوعی جزء وظایف حاکمیت‌هاست

به گزارش خبرگزاری رسا، آیت‌الله محسن اراکی، عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم نیز در این همایش بین‌المللی، اظهار کرد: فلسفه هوش مصنوعی بستری برای بحث‌های فقهی و قانونی این فناوری فراهم می‌کند. اگر نتوانیم در زمینه فلسفه هوش مصنوعی، گزاره‌های دقیقی ارائه دهیم، مسائل فقهی و قانونی هم دقیق نخواهد بود.

آیت‌الله اراکی ادامه داد: هوش مصنوعی ابزاری است که با بهره‌گیری از شش عنصر اصلی، به پرسش‌های انسان پاسخ می‌دهد. این شش عنصر عبارت است از: دریافت داده‌ها، شناسایی داده‌ها، جستجوی داده‌ها، تنظیم داده‌ها، ترکیب داده‌ها و تولید پاسخ. هوش مصنوعی ترکیبی از دانش و تکنولوژی بوده و فاقد اراده و اختیار است؛ کاربران این ابزار، انسان و دارای اختیار هستند؛ اما خود این ابزار اختیار ندارد و به‌همین دلیل مسئولیت‌پذیر نبوده و از نظر قانونی پاسخگو نیست و بهره‌بردار باید پاسخگو باشد. بستگی به هدف کاربران، این ابزار مورد حسن‌استفاده یا سوءاستفاده قرار می‌گیرد.

وی افزود: این ابزار دو ویژگی دانش‌افزایی و قدرت‌افزایی برای کاربران دارد. کسی که از این ابزار بهتر استفاده کند، قدرت بیشتری می‌گیرد. کشوری که بتواند از این ابزار، بهتر، گسترده‌تر و به‌موقع استفاده کند، موفق‌تر خواهد بود؛ بنابراین سرمایه‌گذاری و استفاده از هوش مصنوعی، یکی از وظایف حاکمیت‌هاست.

• درک اهمیت راهبردی هوش مصنوعی از سوی مسئولان عالی‌رتبه کشور

به گزارش خبرگزاری حوزه سردار سلامی، فرمانده کل سپاه نیز در این همایش، با ارائه مثال‌های عملی به تشریح اهمیت هوش مصنوعی در حوزه نظامی پرداخت.

وی گفت: شما می‌خواهید با یک پهپاد به یک شناور بزرگ حمله کنید، هرگز شناور بزرگ با یک پهپاد آسیبی نمی‌بیند الا اینکه شما مرکز ثقل آسیب این شناور را بشناسید. آن موقع می‌توانید با یک عمل کوچک یک تأثیر بزرگ خلق کنید؛ هوش مصنوعی این فرصت را فراهم می‌کند.

دانش و فناوری‌های مرتبط با هوش مصنوع بشری ابزاری است که می‌تواند تصرفات انسان را در طبیعت عمیق‌تر، گسترده‌تر و سریع‌تر سازد.
از این‌رو، غفلت از این فناوری مخصوصاً با توجه به نقش‌آفرینی حاکمان خودخوانده جهان برای استفاده از آن در استثمار بیشتر کشورها تبعات سنگینی به‌بار خواهد آورد.

سردار سلامی همچنین به اهمیت زمان در عملیات‌های نظامی اشاره کرد و افزود: در خصوص پدافند هوایی وقتی تعداد زیادی هواپیما با هم حمله می‌کنند، اینکه کدام هواپیما به کدام سامانه موشکی واگذار شود موضوعی است که اگر بخواهیم از طریق انسان‌ها اعمال کنیم، به دلیل از دست رفتن زمان، قادر به اداره این صحنه نیستیم.

وی افزود: این همایش نشان داد که مسئولان عالی‌رتبه کشور با درک اهمیت راهبردی هوش مصنوعی، عزم جدی برای پیشرفت در این حوزه و تبدیل ایران به یکی از قدرت‌های برتر جهان در این زمینه دارند.

• توسعه حکمرانی هوشمند جهت ورود به جمع ۱۰ کشور برتر جهان

سردار آهنگر، فرمانده دانشگاه جامع امام حسین علیه‌السلام، نیز در این همایش گفت: در کشور باید کاری کنیم که قبلا در بعضی از حوزه‌ها به صورت جهادی و موفق انجام دادیم. باید راهی را برویم که قبلاً کمتر در برخی موارد انقلابی و اثربخش رفته‌ایم و الا دچار چالش‌های زیادی خواهیم شد.

وی افزود: مهمترین و فوری‌ترین هدف هوش مصنوعی توسعه حکمرانی هوشمند و توسعه فزاینده ابزارهای هوش مصنوعی در کشور جهت ورود به جمع ۱۰ کشور برتر صاحب فناوریست. مهم‌ترین شرط موفقیت حکمرانی هوش مصنوعی در کشور رعایت اصل فرماندهی واحد و تمرکز مسئولیت تخصصی حکمرانی مذکور در بدنه دولت است.

سردار آهنگر متذکر شد: پیشرفت این دانش و فناوری نباید پشت سد دستگاه‌های اداری عریض و طویل موجود با مأموریت‌های ذاتاً متفاوت با این حوزه و قربانی ناهماهنگی‌های بخشی و نهادی شود؛ بلکه وظایف حکمرانی هوش مصنوعی در یک متولی مشخص یعنی سازمان ملی هوش مصنوعی که مورد تأکید رهبر حکیم انقلاب هم بوده تمرکز یابد.

عطریار

یوسف افتاده در چاه

علی‌رضا قزوه

سرم را می‌زنم از بی‌کسی گاهی به درگاهی
نه با خود زادراهی بردم از دنیا، نه همراهی
اگر زاد رهی دارم همین اندوه و فریاد است
«نه بر مژگان من اشکی نه بر لب‌های من آهی»
غروبی را تداعی می‌کنم با شوق دیدارش
تماشا می‌کنم عطر تنش را هر سحرگاهی
دلم یک بار بویش را زیارت کرد... این یعنی
نمی‌خواهد گدایی را براند از درش شاهی
نمی‌خواهم که برگردد ورق، ابلیس برگردد
دعای دست می‌گویی، چرا چیزی نمی‌خواهی
از این سرگشتگی سمت تو پارو می‌زنم مولا!
از این گم بودگی سوی تو پیدا می‌کنم راهی
به طبع طوطیان هند عادت کرده‌ام، هندو
همه شب رام رامی گفت و من الله اللهی
هلال نیمه‌ی شعبان رسید و داغ دل نو شد
دعای آل‌یاسین خوانده‌ام با شعر کوتاهی
اگر عصری‌ست یا صبحی تو آن عصری تو آن صبحی
اگر مهری‌ست یا ماهی تو آن مهری تو آن ماهی
دل مصر و یمن خون شد ز مکر نابرادرها
یقین دارم که تو آن یوسف افتاده در چاه

یادداشت

با اهل قلم (۸)

نقّادی و نقدپذیری

استاد جواد محدثی

نوشته هم، مثل یک ساختمان یا چهره یا صنایع دستی و تابلوی نقاشی، نیازمند ظریف‌کاری و پیرایش و پرداخت است.

گاهی اصلاح یک کلمه یا جمله در نوشته، آن را زیر و رو می‌کند و سطح اثر را از خاک تا افلاک بالا می‌برد. مثل خالی می‌شود بر چهره یا نقشی بر ایوان، یا تذهیبی در اطراف یک خطّ زیبا!

ثمره آثار ادبی و نوشته‌ها هم، در سایه نقّادی و نقدپذیری، گاهی مثلاً از دوازده به هیجده و بالاتر می‌رسد؛ چراکه نقد، نارسایی‌ها و کاستی‌ها را نشان می‌دهد و مثل یک آینه در برابر دیدگان نویسنده، عیب آثار را برملا می‌سازد.

اگر صاحب قلم، آن نقد را مغتنم شمارد و به پیراستن نوشته‌اش بپردازد، به اعتلای قلم و ارتقای سطح امتیاز آن کمک کرده است.

حتی اگر دیگران هم به نقد اثر نویسنده نپردازند، اگر خود وی باغبان خوبی برای کشته‌های خویش باشد، باید نقّادانه به آن بنگرد و با داس نقد، علف هرزهای عیب را از مزرعه آثارش بزداید. هرچند که نقد از خویش، از دشوارترین کارهاست.

این نشان‌دهنده رشد فکری و کمال‌جویی صاحب قلم است.

مگر فرق می‌کند، کسی که لکه آلوده در لباس و چهره ما را نشان‌مان دهد یا عیب و ایراد کار ادبی و اثر تألیفی ما را بگوید یا ضعف اخلاقی ما را تذکّر دهد؟!

چرا از آن اولی خرسند و ممنون می‌شویم و از این دو ناراحت و آزرده؟ مگر نمی‌خواهیم، سیمای ادب‌مان بی‌عیب باشد و چهره اخلاق‌مان از آلودگی پاک شود؟

در مقابل نقد چه راهی داریم؟ جز پذیرش صمیمانه تذّکرهای دیگران؟

روی خوش نشان‌دادن به نقد دیگران، سبب جریان‌یافتن قوّت و اعتبار در رگ‌های شعر و قصه و مقاله و کتاب ما می‌شود. از آینه نقد، فرار نکنیم و روی برنگردانیم.

ادامه دارد...

کانال هفته‌نامه افق حوزه
در پیام‌رسان‌های سروش و ایتا
@ofogh_howzah

مدیر دفتر ادیان و مذاهب حوزه‌های علمیه مطرح کرد

لزوم استفاده از ظرفیت‌های متنوع استان‌ها در تبلیغ بین‌الملل

مدیر دفتر ادیان و مذاهب حوزه‌های علمیه گفت: در زمینه‌های بین‌المللی استان‌های مختلف ظرفیت‌های گوناگون و متنوع و گاهی منحصربه‌فرد را دارند که لازم است از آن‌ها استفاده شود.

حجت‌الاسلام محمدصادق امین‌دین در گفت‌وگو با خبرگزاری حوزه، با اشاره به برگزاری اولین نشست هم‌افزایی مسئولان و رابطان ارتباطات و بین‌الملل حوزه‌های علمیه کشور در شهر مقدس قم، اظهار کرد: این نشست در روزهای دوم و سوم بهمن‌ماه سال ۱۴۰۳ با اهدافی همچون رصد و آشنایی با ظرفیت‌های بومی هر استان در عرصه‌های ارتباطی و بین‌المللی برگزار شد.

وی افزود: در زمینه‌های بین‌المللی استان‌های مختلف ظرفیت‌های گوناگون و متنوع و گاهی منحصربه‌فرد را دارند که لازم است از آن‌ها استفاده شود. از شمال غرب تا شمال شرق ما زبان‌های مختلفی وجود دارد که در کنار این زبان، ارتباطاتی بین ملت‌ها شکل گرفته؛ مانند: آذری یا ترکی استانبولی و زبان‌هایی که در شمال شرق کشور است.

مدیر دفتر ادیان و مذاهب حوزه‌های علمیه ادامه داد: ارتباطاتی که بین استان گلستان با کشور ترکمنستان وجود دارد؛ همچنین در جنوب خوزستان داریم که ارتباطات گسترده عشایری و زبانی با کشور عراق دارند. بخش اقلیم کردستان عراق ارتباطات خیلی خوبی با کردستان ما دارد و نیز اشتراکات زبانی و فرهنگی بسیار زیادی با هم دارند. در سیستان و بلوچستان زبان بلوچی و زبان اردو مکالمه می‌شود و به‌واسطه ارتباطاتی که بین این کشور با کشور پاکستان وجود دارد، می‌تواند منشأ کارهای مشترک بسیاری باشد که شاید تاکنون آغاز نشده است.

حجت‌الاسلام امین‌دین گفت: در این نشست هم‌افزایی، علاوه بر اینکه مسئولان و رابطان ارتباطات و بین‌الملل با همدیگر و با ظرفیت‌های استان‌ها آشنا

شدند، تلاش کردیم که یک آسیب‌شناسی هم نسبت به فعالیت‌های خودمان و اهداف مورد نظر در استان‌ها به‌ویژه در عرصه‌های ارتباطی و بین‌المللی داشته باشیم. ان‌شاءالله تلاش کنیم، در راستای حل این معضلات و مشکلات و از بین‌بردن این آسیب‌ها قدم برداریم.

وی اضافه کرد: در این دو روز همایش، علاوه بر اینکه مدیران ارشد ستادی گزارش‌ها و مطالبی را ارائه و پاسخگوی سؤالات رابطان و مسئولان بودند، رابطان استانی نیز گزارش‌های در خصوص فعالیت‌های استانی ارائه و درباره فعالیت‌های خود در عرصه‌های ارتباطات بین‌الملل توضیحاتی ارائه کردند.

حجت‌الاسلام امین‌دین گفت: در این نشست مهمانان ویژه‌ای از جمله حجت‌الاسلام والمسلمین فرخ‌فال قائم‌مقام مدیر محترم حوزه‌های علمیه در امور استان‌ها بودند و شیخ حسن البغدادی عضو شورای مرکزی حزب‌الله لبنان سخنرانی و به مباحث و مسائل مختلف جهانی و منطقه‌ای پرداختند.

وی در پایان اظهار کرد: ان‌شاءالله تلاش می‌شود که پس از جمع‌بندی نکات و ملاحظاتی که در این جلسات مطرح گردید، این نکات را دسته‌بندی و جهت تصمیم به مدیر محترم حوزه‌های علمیه ارسال نماییم تا در صورت صلاحدید ایشان تصویب شود.